

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dagmar Ruferová

1. Úvod

Získávání finančních prostředků z EU prostřednictvím dotací významně ovlivnilo nejen rozpočty obcí, ale i dopad na území a kvalitu života obyvatel. Pro diplomovou práci “Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obce”, autorka zvolila město Český Brod, kde z pozice projektové manažerky využila svých poznatků získaných při zpracování žádostí o dotace nejen z fondů EU, ale i z národních zdrojů a při zajištění následné realizace a udržitelnosti projektů.

2. Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou dotačního systému v ČR v souvislosti s financováním potřeb obcí a jejich ekonomickým rozvojem. Hlavním cílem práce je na základě analýzy zhodnotit čerpání dotačních prostředků ve vybraném městě Český Brod a vyhodnotit dopad na hospodaření a rozvoj obce. Práce vychází z teoretických a praktických poznatků. V úvodu teoretické části jsou vymezeny základní pojmy a východiska práce. V teoretické části práce jsou vymezeny pojmy systému politiky strukturálních fondů, jejich smysl a význam pro ČR, popis programovacích období, konkretizace jednotlivých operačních programů. Práce popisuje způsoby a hlavní zásady získávání finančních prostředků ze strukturálních fondů a nástin podmínek pro obce a města. Úvod praktické části charakterizuje vybranou obec a popisuje tvorbu strategického plánu města. Praktická část práce dále obsahuje přehled zrealizovaných projektů a analýzu úspěšnosti získaných dotačních prostředků ze strukturálních fondů. Analytická část práce využívá výstupů dotazníkového šetření a analýzy dostupných zdrojů o financování města. Na základě výsledků dotazníkového šetření a provedené analýzy je vyhodnocen dopad na hospodaření a rozvoj obce.

Klíčová slova: Strukturální fondy EU, projekt, obec, veřejné finance, operační program, monitorovací ukazatele, strategický plán rozvoje, regionální politika EU, soudržnost

3. Cíl práce a metodika

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení čerpání dotačních projektů ve městě Český Brod a zmapování vlivu na hospodaření a rozvoj města.

Dílčí cíle zahrnují zpracování přehledu řešené problematiky, vlastní průběh realizace dotačních projektů, charakteristiku vybraného města, tvorbu a realizaci dotazníkového šetření. Z provedené analýzy a výstupů dotazníkového šetření vyvodit návrhy a doporučení pro připravované programovací období 2014 – 2020.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická obsahuje principy Regionální politiky Evropské unie a základní přehled operačních programů v ČR. Dále se věnuje programovacímu období 2007-2013. Tato část byla zpracována na základě dostupné odborné literatury, internetových zdrojů a platné legislativy ve formě přehledu řešené problematiky. Cílem teoretické části je vytvořit ucelený přehled pro navazující praktickou část práce.

Praktická část práce byla zpracována s použitím analýzy dokumentů vybraného města, současně byla provedena deskripce dotačních projektů za programová období 2003 – 2007 a období 2007-2013. Závěr praktické části se zabývá dotazníkovým šetřením. Cílem dotazníkového šetření bylo získání informací o povědomí občanů o realizovaných dotačních projektech města, zda získané finanční prostředky ovlivnily rozpočet a hospodaření města a zda realizované projekty měly pozitivní dopad na kvalitu života obyvatel města. Pro vyhodnocení odpovědí na jednotlivé výzkumné otázky byly použity přehledné sumarizující tabulky a grafické zobrazení. Metodikou práce bylo proto stanovení jednotlivých výzkumných otázek k hodnocení hlavního cíle a dílčích cílů.

1. Měly realizované dotační projekty města vliv na zlepšení kvality života ve Vašem městě?
2. Měly finanční prostředky získané prostřednictvím dotací ze strukturálních fondů pozitivní dopad na hospodaření města?
3. Měly investiční či neinvestiční dotační projekty přínos pro kvalitu života a pozitivní dopad na hospodaření města?

4. Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení čerpání dotačních projektů ve městě Český Brod a zmapování vlivu na hospodaření a rozvoj města. Předmětem hodnocení bylo vybrané město Český Brod, které se nachází ve Středočeském kraji s počtem obyvatel 6 914. Za využití odborné literatury a internetových zdrojů byly v přehledu řešené problematiky detailně popsány principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti, regionální politiky Evropské unie, poslání a cíle strukturálních fondů Evropské unie a ucelený přehled operačních programů v České republice. Pro konkrétní představu byly popsány strategické dokumenty České republiky, které jsou základní podmínkou pro splnění kritérií a hodnocení projektových žádostí. Výchoziskem pro zhodnocení čerpání dotačních projektů ve městě Český Brod bylo specifikováno programovací období 2007 – 2013, kam také směřovala většina projektových žádostí města. Jedná se o potenciální dotační zdroje jednotlivých operačních programů. V době zpracování diplomové práce je nové programovací období 2014 – 2020 v procesu schvalování, byly proto v teoretické části práce uvedeny dostupné informace a připravované novinky z internetových zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj. Jako stěžejní dokument pro nastavení priorit směřování města byl představen Strategický plán města do roku 2022, který byl schválen v roce 2011. Závěrem teoretické části byl zmapován finanční systém municipalit, rozpočtový proces a analýza hospodaření města v roce 2013 a v roce 2014. Z uvedených dat vyplývá, že největší příjmy rozpočtu města tvoří podíl na celostátním výnosu daní, největší výdaje pokrývají provoz příspěvkových organizací města, provoz úřadu a investiční výdaje. V úvodu praktické části byly přehledně zpracovány v podobě tabulek a následně grafického znázornění realizované projekty ve zkráceném programovém období 2003 – 2007 a ve druhém programovacím období 2007 – 2013. Realizované projekty jsou chronologicky seřazeny dle poskytovatelů dotací. V závěru praktické části bylo provedeno dotazníkové šetření mezi občany Českého Brodu. Forma dotazníkového šetření byla koncipována do šestnácti otázek. Na základě získaných dat bylo provedeno vyhodnocení a potvrzení či vyvrácení stanovených jednotlivých výzkumných otázek.

1. Měly realizované dotační projekty města vliv na zlepšení kvality života ve Vašem městě?

Dle vyhodnocení dotazníkového šetření lze konstatovat, že ano. Většina oslovených respondentů měly dotační projekty pozitivní vliv na zlepšení kvality života ve městě Český

Brod. Odpovědi však ukazují i na částečnou neznalost či neinformovanost o dotačních projektech.

2. Měly finanční prostředky získané prostřednictvím dotací ze strukturálních fondů pozitivní dopad na hospodaření města?

Dle vyhodnocení dotazníkového šetření lze konstatovat, že částečně. V této otázce je zastoupení neinformovanosti občanů nejvyšší ze všech výzkumných otázek. Je to i proto, že do hospodaření města může běžný občan nahlédnout pouze prostřednictvím rozpočtů a výročních zpráv. Mnozí však finančním otázkám a struktuře hospodaření města nerozumí, nebo se vůbec nezajímá.

3. Měly investiční či neinvestiční dotační projekty přínos pro kvalitu života a pozitivní dopad na hospodaření města?

Zde jsou jednoznačně akcentovány především investiční dotační projekty především proto, že z neinvestičních mají napřímo výhody občané zainteresované na městském úřadu, zatímco investiční projekty jsou ve veřejném prostoru viditelné trvale a použitelné pro všechny občany. Významný neinvestiční projekt Sdílené radosti a strasti základních škol v ORP Český Brod, který je dosud v realizaci a v době zpracování dotazníkového šetření neměl ještě konkrétní výstupy.

Návrhy a doporučení

Z dotazníkového šetření:

- zefektivnit informovanost o připravovaných a realizovaných dotačních projektech města
- informovat občany o hospodaření a získaných prostředků z dotačních projektů inovativními formami
- realizovat záměr revitalizace a úpravu náměstí, jako reprezentující část města
- realizovat záměr vybudování plaveckého bazénu

Priority vedení města:

- najít vhodné možnosti využití budov v areálu nemocnice
- příprava na nové programovací období 2014 – 2020 a využít tak možnosti k dalšímu rozvoji města v oblasti dopravy a bezpečnosti dopravy, výstavby sociálních bytů

- vodohospodářská infrastruktura – z důvodu kapacitních problémů a poruchovosti vodovodní sítě je třeba zajistit nové zdroje pitné vody a navýšit kapacitu distribuční sítě
- dopravní infrastruktura – napojení města Český Brod na páteřní komunikaci, tangenciální komunikace II/272, spojující R10, D11, I/12 a případně i D1
- podpora školství – z důvodu nízké kapacity budov základních škol v Českém Brodě je záměrem přestavba jedné z budov v areálu nemocnice na základní školu a družinu

5. Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

BAJER, P. MATYÁŠ J. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. 1 vydání. Brno: Eurospolečnosti 2009. 122 s. ISBN 978-80-254-4017-9

BAUEROVÁ, A., ČEPIČKA, L., VEBEROVÁ, J. KUPSA, M., VEBER, J. *Řízení obcí I*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 263 s. ISBN 978-86946-76-4

BUDÍK, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Vysoká škola finanční a správní. Praha: EUPRESS 2009. 80 s. ISBN 978-80-7408-014-2

GALVASOVÁ, I., BINEK, J., CHABIČKOVÁ, K., HOLEČEK, J., HALÁSEK, D. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9

HAMERNÍKOVÁ, B. KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. 355 s. ISBN 80-86432-88-2

HRDÝ, M. *Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006. 204 s. ISBN 80-7357-137-4

CHAND S. N. *Public Finance*. Atlantic Publisher and distributors (P) Ltd. 2008, B-2, Vishal Enclave, Opp. Rajouri Garden, New Delhi – 110027

KADERÁPKOVÁ J., PEKOVÁ J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR 2012. 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4

MAREK, D. a kol. *Příprava na strukturální politiku EU*. Ostrava: Repronis, 2004. 115 s. ISBN: 80-7329-065-2

MAREK, D. , KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vydání. Společnost pro odbornou literaturu - Barrister Principál, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5

MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vydání. Praha: ORAC, 2000. 190 s. ISBN 80-8619-923-1.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání Praha: Management press 2004. ISBN 80-7261-086-4

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9

PŘICHISTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb jak uvařit dobrý projekt*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství VEGA 2008. 153 s. ISBN 97 8808 6757 940

REKTOŘÍK J. a kolektiv *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha: Ekopress 2007. ISBN 978-80-86929-29-3

STIGLITZ, J.E. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 1997. 664 s. ISBN 80-7169-454-1

VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje z EU*. 1. vyd. Praha: Grada 2005. 187 s. ISBN 80-247-1194. 107

WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI 2006. 146 s. ISBN 80-7357-13822

ŽEHROVÁ, J., PFEIFEROVÁ, D. *Finance municipalit*. 2. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta 2012. 166 s. ISBN 978-80-213-2024-6

Legislativa

Sbírka zákonů č. 181/1999 Sb.

Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava ČR

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Brožury a ostatní materiály

Časopis Veřejná správa, čtrnáctideník Vlády České republiky, 24/2014

Dvořák, M. Český Brod. Český Brod: Městské zastupitelstvo ve Vydavatelství a nakladatelství Interes 1992.

Odborný časopis pro veřejnou správu: Moderní obec č. 12/2014

Strategický plán města Český Brod do roku 2022

Výroční zpráva města Český Brod za rok 2013

Internetové zdroje

Český statistický úřad [on-line]. cit. [2014-12-29]

Dostupné z [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/EA0040BACA/\\$File/2106.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/EA0040BACA/$File/2106.pdf)

Ministerstvo financí ČR [on-line]. cit. [2014-05-28].

Dostupné z <http://www.mfcr.cz>

Středočeský kraj Portal [on-line]. cit. [2014-05-12].

Dostupné z <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/uzemni-cleneni/>>.

Strukturální fondy [on-line]. cit. [2014-05-12].

Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/informace-o-fondech-EU/Regioáln-politika-EU>>.